

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1337/2016
23.02.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јанка Лазаревића, председника већа, Бате Цветковића, Драгана Аћимовића, Радослава Петровића и Соње Павловић, чланова већа, са саветником Марином Радосављевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Ивана Петровића и др., због кривичног дела прање новца из члана 231. став 2. у вези става 1. у вези члана 33. Кривичног законика и др, одлучујући о захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљених Ивана Петровића и АА, адвоката Милинка Трифковића и Срђана Миловановића, и адвоката Радета Вујчића, као и о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљене ББ, адвоката Драгана Јелића, поднетим против правноснажних пресуда Вишег суда у Крушевцу К 65/14 од 14.03.2016. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 961/16 од 12.09.2016. године, у седници већа одржаној 23.02.2017. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви за заштиту законитости, поднети против правноснажних пресуда Вишег суда у Крушевцу К 65/14 од 14.03.2016. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 961/16 од 12.09.2016. године,

-бранилаца окривљених Ивана Петровића и АА, адвоката Милинка Трифковића и Срђана Миловановића, у односу на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП,

-браниоца окривљених Ивана Петровића и АА, адвоката Радета Вујчића и браниоца окривљене ББ, адвоката Драгана Јелића, у односу на повреде закона из члана 439. тачка 2) ЗКП,

док се исти захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљених Ивана Петровића и АА и окривљене ББ, у преосталим деловима **ОДБАЦУЈУ** као недозвољени.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Крушевцу К број 65/14 од 14.03.2016. године окривљени Иван Петровић и окривљена АА, оглашени су кривим због извршења кривичног дела прање новца из члана 231. став 2. у вези става 1. у вези члана 33. КЗ, за које је окривљени Иван Петровић осуђен на казну затвора у трајању од 3 (три) године, у коју му се урачунава време проведено у притвору од 07.10.2011. до 21.10.2011. године, а окривљена АА је осуђена на казну затвора у трајању од 2 (две) године. Истом пресудом, између осталих, окривљена ББ, оглашена је кривом да је извршила кривично дело прање новца у помагању из члана 231. став 2. у вези

става 1. у вези члана 35. КЗ, за које је осуђена на казну затвора у трајању од 1 (једне) године, у коју казну јој се урачунава време проведено у притвору од 07.10.2011. године до 21.10.2011. године. Пресудом су окривљени обавезани да на име паушала плате суду новчани износ од по 5.000,00 динара, у року од 15 дана по правноснажности наведене пресуде и под претњом принудног извршења, као и да накнаде трошкове кривичног поступка и то износе од по 11.670,00 динара, на име трошкова вештачења.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 961/16 од 12.09.2016. године, делимичним усвајањем жалби бранилаца окривљених Ивана Петровића, АА, ВВ, ГГ и ДД, и поводом жалби Вишег јавног тужиоца у Крушевцу и жалби бранилаца окривљених ЂЂ, ЕЕ, ББ и ЖЖ, а по службеној дужности, преиначена је пресуда Вишег суда у Крушевцу К 65/14 од 14.03.2016. године, само у делу одлуке о кривичној санкцији – мери безбедности одузимања предмета, тако што је Апелациони суд на основу чл. 78, 79. став 1. тачка 7), 87. и 231. став 5. КЗ, према окривљеном Ивану Петровићу, због кривичног дела прање новца из члана 231. став 2. у вези става 1. у вези члана 33. КЗ, за које је наведеном пресудом оглашен кривим, изрекао меру безбедности одузимање предмета, те одредио да се од окривљеног Ивана Петровића, одузима новац у износу од 1.503.708,33 евра у противвредности од 123.404.891,75 динара и истог обавезао да наведени износ плати у корист буџета Републике Србије у року од 15 дана, док су жалбе Вишег јавног тужиоца у Крушевцу и жалбе бранилаца окривљених ЂЂ, ЕЕ, ББ и ЖЖ, и у преосталом делу жалбе бранилаца окривљених Ивана Петровића, АА, ВВ, ГГ и ДД, одбијене као неосноване, а првостепена пресуда у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтеве за заштиту законитости, благовремено су поднели:

-браниоци окривљених Ивана Петровића и АА, адвокати Милинко Трифковић и Срђан Миловановић, због повреда закона из члана 438. став 1. тачка 9) и члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд укине побијане пресуде или само одлуку донету у поступку по редовном правном леку и предмет врати на поновну одлуку органу поступка или на суђење првостепеном или апелационом суду, те одреди да се поступак одржи пред потпуно измењеним већем, као и да се извршење правноснажне пресуде одложи до коначне одлуке поводом овог ванредног правног лека;

-бранилац окривљених Ивана Петровића и АА, адвокат Раде Вујчић, у смислу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, а због повреда закона из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП и члана 439. тач. 2) и 3) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев, и преиначи побијане пресуде тако што ће окривљене ослободити од оптужбе да су извршили кривично дело које им је стављено на терет или укине побијане пресуде и предмет врати на поновно одлучивање или на суђење првостепеном или апелационом суду, те одреди да се поступак одржи пред потпуно измењеним већем и да се извршење правноснажне пресуде одложи до коначне одлуке по ванредном правном леку;

-бранилац окривљене ББ, адвокат Драган Јелић, у смислу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, а због повреде закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, са предлогом да

Врховни касациони суд преиначи побијану другостепену пресуду и окривљену ББ ослободи од оптужбе да је извршила кривично дело из члана 231. став 2. у вези става 1. у вези члана 35. КЗ или да побијане пресуде укине и предмет врати на поновно одлучивање првостепеном суду, као и да одложи извршење правноснажне пресуде у односу на окривљену ББ.

Врховни касациони суд је на основу члана 488. став 1. ЗКП доставио примерке захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, па је у седници већа, коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и бранилаца окривљених, сматрајући да њихово присуство у смислу члана 488. став 2. ЗКП није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих су поднети захтеви за заштиту законитости, те је након оцене навода захтевома, нашао:

Браниоци окривљених Ивана Петровића и АА, адвокати Милинко Трифковић и Срђан Миловановић, у захтеву истичу да су побијане пресуде донете уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, јер се исте заснивају на доказима на којима се не могу заснивати, при чему као незаконит доказ означавају пресуду тада Општинског суда у Крушевцу К 445/05 од 14.11.2005. године, којом је окривљени Иван Петровић оглашен кривим због кривичног дела недозвољена трговина из члана 147. став 1. КЗ РС, указујући да наведена пресуда не може бити доказ да су окривљени извршили кривично дело из члана 231. став 2. у вези става 1. у вези члана 33. КЗ, (за које су оглашени кривим у овом кривичном поступку) јер иста представља само доказ да је окривљени Иван Петровић, раније извршио кривично дело за које је осуђен наведеном пресудом, као и на признању окривљеног – одбрани датој у истрази у односу на кривично дело недозвољена трговина из члана 243. став 1. КЗ, јер је у погледу наведеног кривичног дела, јавни тужилац одустао од кривичног гоњења због застарелости.

По налажењу Врховног касационог суда, ови наводи захтева бранилаца окривљених Ивана Петровића и АА нису основани, а из следећих разлога:

Наиме, одредба члана 405. ЗКП, омогућава суду да на главном претресу изведе доказе путем увида или читања садржине писмена и снимака.

Полазећи од наведеног, по оцени овог суда, нижестепени суд је читањем и упознавањем са садржином правноснажне пресуде Општинског суда у Крушевцу К 445/05 од 14.11.2015. године донете у законитом поступку од стране надлежног суда, сагласно наведеној процесној одредби извео дозвољен доказ упознавањем на главном претресу са садржином исправе-правноснажне пресуде против окривљеног Ивана Петровића. Дакле, Врховни касациони суд налази да је суд у доказном поступку, извео доказ на коме се по одредбама Законика о кривичном поступку пресуда може заснивати, те да није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Притом, овај суд наглашава да, околност које чињенице се извођењем таквог доказа утврђују, спада у домен оцене доказа од стране нижестепених судова, а што није законски разлог за подношење овог ванредног правног лека.

Надаље, из списка предмета произилази да је у конкретном случају вођен јединствен кривични поступак, у коме је окривљеном Ивану Петровићу, поред кривичног дела прање новца из члана 231. став 2. у вези става 1. у вези члана 33. КЗ, за које је осуђен побијаним пресудама, било стављено на терет између осталог, и кривично дело недозвољена трговина из члана 243. став 4. у вези става 1. КЗ, те да је у погледу наведених кривичних дела окривљени изнео јединствену одбрану у којој се изјаснио о чињеницама и околностима које указују да имовина-новац, ближе означене у изреци побијане правноснажне пресуде, потиче од противправних радњи - увоза и продаје пољопривредне механизације, за које није имао законско овлашћење. Такође, из списка предмета произилази да је током поступка, а након изношења овакве одбране у истрази, окривљени на главном претресу негирао извршење наведених кривичних дела, те да је јавни тужилац одустао од кривичног гоњења, између осталог, и за кривично дело недозвољена трговина из члана 243. став 4. у вези става 1. КЗ, али због процесно-правних разлога, јер је наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења за то кривично дело.

Полазећи од наведеног, по налажењу Врховног касационог суда, овако дата одбрана окривљеног у односу на наведена кривична дела, и то како сама по себи, тако и према начину прибављања, представља дозвољен доказ на коме се по одредбама Законика о кривичном поступку може заснивати судска пресуда. Наиме, одбрана окривљеног представља јединствену целину коју је суд ценио у склопу осталих изведених доказа приликом доношења осуђујуће пресуде у односу на окривљеног, а због кривичног дела прање новца из члана 231. став 2. у вези става 1. у вези члана 33. КЗ. Стога, нема законских разлога да се у смислу члана 84. ЗКП, из списка предмета издваја и не користи као доказ одбрана окривљеног у делу у коме се исти изјашњавао у односу на кривично дело из члана 243. став 4. у вези става 1. КЗ.

Из изнетих разлога, по оцени овог суда, неосновано браниоци окривљених Ивана Петровића и АА истичу да су побијане пресуде донете уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Бранилац окривљених Ивана Петровића и АА, адвокат Раде Вујчић у захтеву за заштиту законитости истиче да је побијаним пресудама учињена повреда закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, јер је у погледу кривичног дела које је предмет оптужбе погрешно примењен закон везано за правну квалификацију кривичног дела, будући да се према наводима захтева, у конкретном случају не може радити о кривичном делу из члана 231. став 2. у вези става 1. у вези члана 33. КЗ за које су окривљени оглашени кривима, већ се евентуално у радњама окривљених стичу елементи бића кривичног дела недозвољена трговина или се пак може радити једино о продуженом кривичном делу прање новца извршеног од стране окривљеног Ивана Петровића.

Одредбом члана 231. став 1. КЗ („Службени гласник РС“ број 85/2005), који је важио у време извршења кривичног дела и који је као најповољнији по окривљене примењен, прописано је између осталог да кривично дело прање новца чини и онај ко стекне, држи или користи имовину са знањем, у тренутку пријема, да та имовина потиче од кривичног дела, док је ставом 2. тог члана прописано да

ако износ новца или имовине из става 1. наведеног члана прелази 1.500.000,00 динара, учинилац ће се казнити затвором од једне до десет година.

Полазећи од наведеног, а имајући у виду да из изреке правноснажне пресуде (став I изреке) јасно произилази да су окривљени Иван Петровић и АА учествовањем у радњи извршења, заједнички извршили кривично дело, тако што су стекли, држали и користили имовину преко 1.500.000,00 динара, за коју су знали да је незаконитог порекла, то по налажењу Врховног касационог суда, из изреке правноснажне пресуде јасно произилазе сви битни елементи кривичног дела прање новца из члана 231. став 2. у вези става 1. у вези члана 33. КЗ, за које су окривљени оглашени кривим и осуђени, па су стога наводи браниоца окривљених, адвоката Радета Вујчића којима се истиче да се евентуално може само радити о кривичном делу недозвољена трговина или једном продуженом кривичном делу прање новца извршеног искључиво од стране окривљеног Ивана Петровића, оцењени као неосновани.

Такође, и бранилац окривљене ББ, адвокат Драган Јелић, у захтеву за заштиту законитости истиче да су побијане пресуде донете уз повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, јер је у погледу кривичног дела које је стављено на терет овој окривљеној, примењен закон који се не може применити, будући да је према ставу браниоца, нижестепени суд морао да примени одредбу члана 231. став 5. КЗ, која посебно прописује нехатно извршење овог кривичног дела.

Одредбом члана 35. КЗ, прописано је да ко другом са умишљајем помогне у извршењу кривичног дела, казниће се казном прописаном за то кривично дело или ублаженом казном.

Полазећи од наведеног, а имајући у виду да из изреке правноснажне пресуде (став II) јасно произилази да је окривљена ББ, критичном приликом умишљајно помогла окривљенима Ивану Петровићу и АА да изврше кривично дело из става I изреке (кривично дело прање новца из члана 231. став 2. у вези става 1. у вези члана 33. КЗ), то по налажењу Врховног касационог суда, из изреке правноснажне пресуде (став II), јасно произилазе сви битни елементи кривичног дела прање новца у помагању из члана 231. став 2. у вези става 1. у вези члана 35. КЗ, за које је окривљена оглашена кривом и осуђена, па су стога наводи браниоца окривљене, којима се истиче да се може радити само о нехатном облику извршења наведеног кривичног дела, прописаног ставом 5. члана 231. КЗ, у конкретном случају оцењени као неосновани.

Из изнетих разлога, по оцени овог суда, неосновано бранилац окривљених Ивана Петровића и АА, адвокат Раде Вујчић и бранилац окривљене ББ, указују на повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП.

Поред наведеног, браниоци окривљених Ивана Петровића и АА, адвокати Милинко Трифковић и Срђан Миловановић, у захтеву за заштиту законитости истичу и то да су побијане пресуде донете уз повреду члана 1. став 1, члана 3, члана 15. став 2. и 4, члана 16. став 1, 4. и 5, члана 88. и члана 460. став 1. ЗКП.

Такође, и бранилац окривљених Ивана Петровића и АА, адвокат Раде Вујчић, у захтеву за заштиту законитости истиче да је побијаним пресудама

учињена повреда члана 15. став 2. и 3, члана 16. став 1. и 5, члана 1. став 1. и члана 460. став 1, као и члана 89. ЗКП.

Поред тога, бранилац окривљених Ивана Петровића и АА, адвокат Раде Вујчић, у захтеву истиче и да је побијаним пресудама, и то у погледу одлуке о изрицању мере безбедности одузимања предмета, учињена повреда закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, коју бранилац види у томе што је „погрешно примењен закон у поступку одузимања имовине проистекле из кривичног дела, где се сходно примењују само одредбе члана 4. став 1. ЗКП, члана 6. став 1. и члана 467. став 2. ЗКП, док се остале одредбе ЗКП не могу применити на поступак одузимања имовине проистекле из кривичног дела, јер је поступак другачије прописан у Закону о одузимању имовине проистекле из кривичног дела.“

Изнетим наводима, по оцени овог суда, бранилац окривљених, иако формално истиче повреду закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, заправо указује да је нижестепени суд погрешно изрекао одлуку о мери безбедности одузимања предмета, односно указује да је повређен члан 441. став 2. ЗКП.

Бранилац окривљене ББ, адвокат Драган Јелић, у захтеву за заштиту законитости истиче да су побијане пресуде донете уз повреду члана 420. став 2, члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП, члана 424. став 1. тачка 1) ЗКП и члана 428. став 8. ЗКП.

Браниоци окривљеног Ивана Петровића и АА, адвокати Милинко Трифковић и Срђан Миловановић, а такође и адвокат Раде Вујчић у захтевима за заштиту законитости истичу да су побијане пресуде донете уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, наводима да је оптужба прекорачена, јер изведени докази указују да се комплетан доказни поступак против окривљених, искључиво односио на кривично дело недозвољена трговина, у односу на које је јавни тужилац одустао од кривичног гоњења, због чега браниоци сматрају да је тиме прекорачена оптужба, без обзира на то што је формално предмет оптужења кривично дело из члана 231. став 2. у вези става 1. у вези члана 33. КЗ.

Изнетим наводима, по оцени овог суда, браниоци окривљених иако формално означавају повреду закона из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, суштински оспоравају оцену изведених доказа од стране нижестепених судова и утврђено чињенично стање у побијаним пресудама.

Поред свега напред наведеног, браниоци окривљених Ивана Петровића и АА, адвокати Милинко Трифковић и Срђан Миловановић, као и бранилац адвокат Раде Вујчић, те бранилац окривљене ББ, адвокат Драган Јелић, у поднетим захтевима за заштиту законитости износе сопствене анализе и оцене изведених доказа, другачије од оних који су дали нижестепени судови у побијаним пресудама, чиме по оцени овог суда, указују да је у побијаним пресудама погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање.

Како чланом 485. став 4. ЗКП који прописује разлоге због којих окривљени, односно његов бранилац сходно правима која у поступку има у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП могу поднети захтев за заштиту законитости

против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека, због повреда закона из члана 1. став 1. члана 3, члана 15. став 2, 3. и 4, члана 16. став 1, 4. и 5, члана 88, члана 89, члана 420. став 2, члана 438. став 1. тачка 11), члана 424. став 1. тачка 1), члана 428. став 8, члана 441. став 2, члана 460. став 1. ЗКП, као и због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања у правноснажној пресуди, то је Врховни касациони суд захтеве бранилаца окривљених Ивана Петровића и АА, адвоката Милинка Трифковића и Срђана Миловановића, као и адвоката Радета Вујчића, и браниоца окривљене ББ, адвоката Драгана Јелића, у овим деловима оценио као недозвољене.

Из напред наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци ове пресуде у односу на одбијајући део на основу члана 491. став 1. ЗКП, а у преосталом делу је на основу члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП, захтеве одбацио као недозвољене.

Записничар-саветник
Марина Радосављевић,с.р.

Председник већа-судија
Јанко Лазаревић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић